

Recensie Today, I kill you ★★★1/2

woensdag 28 oktober 2020 Blikfabriek Hoboken Bert Hertogs



Foto: Bas Verrept

“Je kan me niet vermoorden. Ik ben uw moeder. Ik zal er altijd zijn. Je kan me enkel dood doen.” Het zijn de woorden van de moeder (Clara Van den Broeck) van Luca (Bjarne Devolder) in Skagens jongste 'Today, I kill you'. Symbolischer kan het haast niet zijn dat deze theatervoorstelling op locatie in première ging enkele uren voor de cultuurhuizen opnieuw gesloten moesten worden dit jaar om de verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Dat het duo in première wou gaan, is logisch. Zij en het creatief team hebben hier weken naar toegewerkt. Het resultaat is een ijzersterke dialoog tussen moeder en zoon op het scherpst van de snee. Pijnlijk herkenbaar ook hoe hard het er soms aan toe kan gaan tussen ouder en kind in een gesprek waar de verwijten naar elkaar geslingerd worden, maar waar je toch ook de band voelt tussen die twee die niet te doorbreken valt. Wederzijdse liefde is het, ook al is die onuitgesproken, en doen de harde woorden soms het tegendeel vermoeden.

Een wagen staat centraal, geen betere plek om langdurige conversaties te voeren met elkaar. De moeder zit aan het stuur, haar zoon Luca naast haar op de passagierszetel. Hij vertelt over Yoshi, zijn eerste liefde op judokamp toen hij dertien was. Hoe ze samen naast elkaar lagen en hij daar zo van kon genieten. Lyrisch bijna praat Luca daarover. Maar dan keert de toon wanneer hij vertelt dat die relatie afsprong. Hij verwijt zijn moeder dat die het niet zag.

Nick, de judotrainer verkrachtte hem bij hem thuis. Hij schoof het salontafel opzij, legde een rood dekentje op de vloer en vroeg Luca daarop te gaan zitten, naakt. De man masseerde zijn billen, bracht glijmiddel aan en stak een dildo in Luca's poep waarna hij uitvoerig en tot in de details beschrijft wat er vervolgens gebeurde. “Ga jij er nu niets op zeggen?” reageert hij verbouwereerd omdat zijn moeder gewoon luistert en verder niets doet.

Hij rent weg. Zij zit hem achterna met de wagen als een jager die zijn prooi wil vangen. Ze laat de wagen optrekken, remt bruusk, en gaat weer verder voluit op het gaspedaal staan. Een pittige scène die deze al even pittige voorstelling helemaal karakteriseert. Verdedigen doet ze zich door te stellen dat hij haar twee jaar belogen heeft. Hij van zijn kant verwijt haar dat zij er niet was voor hem wat hen tot de scherpste dialoog van de avond brengt. 'Gij wou mij weg. Gij wou mij weg' – 'Luca, neen' – 'Moeders sturen hun kinderen weg. Dat is wat moeders doen. Kinderen wegsturen.' Wat gebeurde wil hij in de schoenen van zijn moeder schuiven, want zij is het volgens hem die hem tegen zijn zin op kamp stuurde.

Vervolgens pareert ze dat door terug naar zijn kindertijd te gaan en nostalgische gevoelens los te weken. De moeder zingt dan ook a capella een badliedje en vervolgens 'Zeg Roodkapje waar ga je heen?', Luca's favoriete verhaaltje voor het slapengaan dat ze altijd maar weer opnieuw moest vertellen. Over zijn jeugd weet hij dan weer dat ze steeds moeilijk deed als hij wou dat er een jongen bleef slapen. Zij stelt later: “Uw liefjes vliegen er wel goed door hé.” Het kind in Luca komt weer helemaal naar boven wanneer hij papegaai speelt en zijn moeder constant nazegt. “Ik heb al zo vaak geprobeerd om met u te spreken! Verlos me. Zeg wat ge te zeggen hebt.” klinkt het waarop de moeder rustig en beheerst antwoordt: 'Ik ben uw moeder, ge moet uw stem niet verheffen tegenover mij.' en de situatie schetst hoe het was om als alleenstaande moeder nadat zijn vader gestorven was voor hem te zorgen en dat ze 's nachts berekende of ze zouden toekomen. Vervolgens klinkt het fel dat zij een zoon zou willen die zijn verantwoordelijkheid opneemt, die voor zichzelf kan zorgen: 'Ge zijt volwassen hé vriend!' Bikkelaar wordt het wanneer hij stelt dat alles beter is dan met haar samen zijn er fijntjes aan toevoegend dat zijn papa koos voor euthanasie.

Zo gaat de dialoog tussen moeder en zoon verder waarbij de moeder surft tussen gevoelens van totale onverschilligheid, een wat koele, zakelijke aanpak 'En dan? Wat gebeurde er dan?' en die van een warme, liefhebbende vrouw die haar zoon troost wil bieden en – letterlijk ook – warmte. Het rode deken dat zo'n trauma sloeg in Luca's leven, draagt ook dat contrast, het dubbele van de voorstelling en zijn personages uit. Zo zien we hem het rond zijn schouders doen waarop zijn moeder zegt: “Ge zijt precies ne prins met die rode cape.” Hetzelfde dekentje ligt trouwens op de stoelen in de Blikfabriek zodat de toeschouwers zich warm kunnen houden. De tekst verwijst daar in zekere zin ook naar: “Luca kom hier, het is hier koud.”

Hoewel ze dicht bij elkaar zitten, slagen moeder en zoon er maar moeilijk in de mentale afstand tussen hen beiden te overbruggen en is het maar de vraag of de pruttelende motor tussen die twee opnieuw zal aanslaan. Daar gaat deze voorstelling dan ook over, wat door de coronaproof opstelling (aparte stoeltjes op 1,5 meter van elkaar voor het publiek) en toeschouwers die een hoofdtelefoon op krijgen helemaal versterkt wordt zodat je als kijker net als de personages helemaal een geïsoleerd gevoel krijgt ook al maak je deel uit van een groep toeschouwers die rondom het speelveld zitten.

Conclusie: teleurgesteld in het scherpe bij momenten zelfs bikkelharte Today, I kill you waren we absoluut niet. Ook niet omdat dat volgens Luca boos zijn is voor losers.

< Bert Hertogs >